

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

23 januari 2004

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Johan Malcorps, Cis Schepens, Jacques Timmermans en Jos Bex –
betreffende de organisatie van een geïntegreerde dierplaagpreventie
en een ecologische bestrijding van ongedierte in Vlaanderen**

HOORZITTING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door de heer Jacques Devolder**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Gerald Kindermans, Jan Laurys, Erik Matthijs,
Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de
heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde,
de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacky Maes, Jacques Timmermans ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever,
de heren Mark Van der Poorten, Jan Verfaillie ;

de heer Louis Bril, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht,
de heren Guy Sols, Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Pieter Huybrechts, Jan
Penris ;

de heren Bruno Tobback, Jan Van Duppen ;

mevrouw Vera Dua ;

de heer Herman Lauwers.

Zie :

1500 (2002-2003)

- Nr. 1 : Voorstel van resolutie
- Nr. 2 : Amendement

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening hield op 8 januari 2004 een hoorzitting over het voorstel van resolutie van de heren Johan Malcorps, Cis Schepens, Jacques Timmermans en Jos Bex betreffende de organisatie van een geïntegreerde dierplaagpreventie en een ecologische bestrijding van ongedierte in Vlaanderen.

1. Inleidende uiteenzetting

De heer Jacques Timmermans, voorzitter : Aan de orde is de hoorzitting met de heer Peter Meeus, vice-voorzitter van Belgian Pest Control, over het voorstel van resolutie van de heren Malcorps, Schepens, Timmermans en Bex betreffende de organisatie van een geïntegreerde dierplaagpreventie en een ecologische bestrijding van ongedierte in Vlaanderen.

De heer Johan Malcorps had ook gevraagd een vertegenwoordiger van het Nederlandse Kennis- en Adviescentrum Dierplaagpreventie te horen. Die instantie is echter in faling gegaan. Er werd een nieuwe Stichting Kennis-, Advies- en Exameninstituut Dierplagen (SKAED) opgericht dat werd gecontacteerd. De leiding vond het niet opportuun om aan de hoorzitting deel te nemen.

De heer Peter Meeus, vice-voorzitter van Belgian Pest Control : Eerst een opmerking over de terminologie. De term ongediertebestrijding wordt meer en meer vervangen door ongediertepreventie en ongediertebeheersing. Bestrijden is maar een van de aspecten.

Mijn tekst bestaat verder uit twee delen : het eerste deel bevat een aantal ideeën die ik heb opgeschreven vlak na een persconferentie van de heer Malcorps in het jaar 2002. Beschouw dat als een vrijblijvende brainstorming. De tekst bevat alle mogelijke taken van een KAD-Vlaanderen, naar analogie met het Nederlandse Kennis- en Adviescentrum Dierplaagpreventie.

Als ik nu al deze taken bekijk, zeg ik onmiddellijk dat het kleine Vlaanderen ze niet aankan. Toch bevat de tekst enkele belangrijke aspecten. We moeten kleinschalig beginnen met enkele maatregelen die al op korte tijd voor verbetering kunnen zorgen.

De consument wordt zeer gevoelig voor gezonde voeding, met weinig of geen pesticidenresidus, en is

alert voor onhygiënische situaties. Omdat de Vlaamse voedingsindustrie zeer exportgericht is, moet ze voldoen aan internationale normen en zeer strenge eisen op gebied van hygiëne.

Binnen Europa is Vlaanderen veel te klein om zelf iets te doen, tegen de Europese instanties in. Ik denk bijvoorbeeld aan het toelatingsbeleid voor nieuwe producten. De producten moeten, terecht, zeer zware proeven ondergaan vooraleer ze op de markt mogen worden gebracht. Maar er zijn veel goede producten die in Vlaanderen niet op de markt komen omdat de producent niet in die, te kleine markt geïnteresseerd is. Vooral het probleem van de alternatieven voor methylbromide is schrijnend : er is een alternatief maar de fabrikant die het patent heeft, is, alleszins vóór 2006, niet geïnteresseerd in de Belgische markt. Hij is nu bezig met Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk, die een veel grotere afzet te bieden hebben.

Wat zijn de mogelijke activiteiten ? Vlaanderen is goed in opleiding, kennis en overdracht van know-how. Momenteel kan eender wie met een ongediertebestrijdingsbedrijf beginnen. Dat is slecht voor de voedselveiligheid, het milieu en de menselijke gezondheid. Bovendien worden de opleiding en de training nu door de federale overheid geregeld.

Op vraag van de dienst Risicobeheersing van het federale ministerie van Volksgezondheid heeft onze vakvereniging Belgian Pest Control geformuleerd wat een helper van een erkend gebruiker zou moeten kennen om de werken te kunnen uitvoeren. Een erkend gebruiker is een persoon die, door een diploma of een examen, bewezen heeft dat hij voldoende kennis bezit om met gevaarlijke producten te werken. Om erkend gebruiker te worden, is een opleiding van ongeveer 120 uur verplicht. Vroeger waren vele van de producten op de markt te gevaarlijk om door onbevoegden te laten gebruiken. Nu zijn de meeste producten evenwel veel minder gevaarlijk en vallen ze buiten de klasse voorbehouden aan de erkende gebruiker. Wij stellen voor om een erkenning in te voeren voor helper van een erkend gebruiker : iemand die met een veertigtal uren opleiding zelfstandig werk kan uitvoeren maar onder supervisie van een erkend gebruiker. Elk ongediertebestrijdingsbedrijf zou volgens mij minstens moeten beschikken over één erkend gebruiker en een aantal erkende helpers. Die tekst van de Belgian Pest Control is unaniem goedgekeurd op de algemene vergadering, dus door alle bedrijven die lid zijn van onze beroepsorganisatie.

Intussen bepaalt de wijziging van de biociderichtlijn die in mei 2003 is verschenen, dat de invoering van de “helper van de erkend gebruiker” pas operationeel wordt binnen vier jaar. Het zou jammer zijn dat we weer vier jaar verliezen. De sector heeft voldoende knowhow om in opleidingen te voorzien of eindtermen op te stellen zodat anderen of instituten die opleiding kunnen bieden. Als we in Vlaanderen daartoe kunnen komen, zouden we al goed scoren. Iedereen die met gevaarlijke chemicaliën werkt en die producten in het milieu toepast, zou, door een opleidingscertificaat, moeten kunnen aantonen dat hij de basisprincipes van milieu -, arbeids- en voedselveiligheid beheerst. Ik ben het eens met de indieners van het voorstel van resolutie dat deze mensen ook veel aandacht moeten hebben voor niet-toxische alternatieven.

Ik heb wel een klein probleem met de bepaling in het voorstel dat men methodes moet vermijden die onnodig leed bij gewervelde dieren veroorzaken. Muizen kunnen, met relatief weinig leed voor de dieren, efficiënt bestreden worden door muizengif maar dat wordt door de voedingsindustrie niet graag gezien. Lijmvallen zijn niet aangenaam voor de muizen, maar ik heb er minder problemen mee een muis leed te moeten veroorzaken als ik daarmee kan verhinderen dat ze mijn voedsel besmet. Men kan overigens een lijmval uitplaatsen volgens een bepaalde procedure die is goedgekeurd in een beroepsfederatie. Door deze vallen vaker te controleren kunnen de muizen nog ‘humaan’ worden gedood.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Johan Malcorps : In vergelijking met het ogenblik waarop dit voorstel van resolutie is ingediend, is de situatie enigszins veranderd. Het probleem blijft evenwel hetzelfde : er blijft nood aan coördinatie van de inspanningen rond ongediertebestrijding in Vlaanderen. De uitgangspunten van het vroegere Nederlandse Kennis- en Adviescentrum Dierplaagpreventie (KAD) zijn goed en Belgian Pest Control blijkt ook voor dat model gewonnen, met name : zoveel mogelijk preventie en zo weinig mogelijk gif. Een ecologische bestrijding van ongedierte kan dus wel degelijk een goed alternatief zijn. Dat kan eventueel een opdracht worden van het bestaande steunpunt rond pesticiden, dat er nu al over waakt dat het pesticidengebruik in gemeenten en andere openbare besturen vermindert. Uw beroepsorganisatie omvat ook een aantal chemische bedrijven. In welke mate acht u het realistisch dat zo weinig mogelijk chemicaliën worden ingezet en dat meer aan preventie wordt gedaan ?

Wij zeggen in het voorstel van resolutie enkel dat er geen onnodig dierenleed mag berokkend worden, maar we weten natuurlijk dat dierenleed niet volledig uit te sluiten is bij ongediertebestrijding. De vraag is om dit verder te onderzoeken.

De heer Cis Schepens : Door de Lambermontakoorden is Vlaanderen bevoegd geworden voor de materie. Ziet u het zitten om een KAD-Vlaanderen of een Vlaams Pestcontrolesysteem te vormen ?

Hoe staat u tegenover samenwerking met de aangehaalde steunpunten of met instellingen als VITO of de provinciale instituten voor hygiëne, bijvoorbeeld voor de organisatie van de opleiding tot assistent erkend gebruiker ? Ik denk aan de provincie Antwerpen, waar het Veiligheidsinstituut ook kortere opleidingen geeft.

De heer Peter Meeus : Er is zeker een mogelijkheid maar alles zal afhangen van de ter beschikking gestelde middelen. De BPC is een vrijwilligersorganisatie, met lidgelden van de bedrijven. Als we op Vlaams niveau moeten werken, kunnen we onze Franstalige broeders niet met extra kosten opzadelen. Het grote probleem is bovendien dat momenteel de hele ongediertebestrijding en de opleidingsvereisten federaal geregeld zijn. Ik verwacht in de toekomst dus wrijving tussen het federale en het Vlaamse niveau. Er zijn alleszins zeer goede afspraken nodig.

We willen graag de kennis van alle mensen die in de sector werken verhogen. Dat zal sowieso het productverbruik verminderen.

Verder zit ik op dezelfde golflengte als de heer Malcorps. Ik laat wel opmerken dat in Nederland een goed initiatief ter ziele is gegaan omdat men teveel hooi op de vork heeft genomen en teveel heeft willen regelen. Daarbij komt nog dat de overheid met een zwaar bezuinigingsplan voor de dag is gekomen en de subsidies met terugwerkende kracht heeft opgeschort. De enige leefbare activiteit van het KAD zijn de opleidingen en de examens omdat er per leerling een bedrag wordt gevraagd en dat is kostendekkend. Vlaanderen moet leren uit de fouten van de Nederlanders en zeker niet vervallen in de gekende regelzucht van Nederland.

In Nederland is de ongediertebestrijding veel beter georganiseerd en wordt er beter gecontroleerd, maar in de steden vindt men veel grotere muizenpopulaties en problemen met kakkerlakken, bedwantsen en faraomieren, vooral in de minder goedgebouwde buurten. Door allerlei regels en beperkingen

is de bestrijding daar zo duur geworden dat mensen met een laag inkomen ze niet meer kunnen betalen. Dat zou ik graag in Vlaanderen vermijden.

De heer Jef Van Looy : In Vlaanderen gebeurt de erkenning van nieuwe middelen, die vaak veel beter en veiliger zijn, niet vanwege de hoge kost van de erkenningvoorwaarden ten opzichte van de kleine markt. Hoe kan men dat oplossen ? Is het bijvoorbeeld een oplossing dat, als een product in Nederland is erkend, Vlaanderen de onderzoeksresultaten overneemt en eventueel bijkomende voorwaarden stelt ? In de land- en tuinbouw zijn veel pesticiden voorbijgestreefd, terwijl de nieuwe middelen veel beter zijn en minder gevaarlijk voor de gebruiker en de consument. Vlaanderen blijft achter wat dit betreft. Het is natuurlijk ook een zware kost voor de bedrijven. In de land- en tuinbouw maken firma's zelfs geen middelen meer voor kleine teelten, alleen voor teelten die op grote schaal worden beoefend.

De heer Peter Meeus : Een oplossing is een Europees toelatingsbeleid zodat producten kunnen worden toegelaten in Europa. Als een product in een bepaald land wordt toegelaten voor een bepaalde toepassing, dan moet dat product voor diezelfde toepassing ook in de andere landen worden toegelaten. Men moet niet bang zijn dat Vlaanderen overspoeld zal worden door de producten van de andere landen. Op langere termijn zullen de oude producten eruit worden gehaald door de producent zelf. Die heeft er immers alle belang bij om een nieuwe formule op de markt te brengen, waarvoor hij een hogere prijs kan vragen.

De heer Jef Van Looy : Er zijn natuurlijk verschillen. In de land- en tuinbouw kunnen pesticiden in het zuiden worden aangewend die niet schadelijk zijn maar die men in Vlaanderen niet kan gebruiken vanwege de klimaatsverschillen (omdat bepaalde producten sneller worden afgebroken). Men kan dus niet zomaar overal dezelfde producten toelaten. Het grootste deel van het dossier dat bestaat voor de erkenningvoorwaarden, is echter bruikbaar in alle landen. Daarbij kan men specifieke voorwaarden voor bepaalde regio's opleggen zodat men een veel eenvoudiger erkenningdossier krijgt, dat betaalbaar is voor de producent. Op die manier kunnen meer modernere middelen worden ingezet, die ook voor de consument beter zijn.

De heer Jacques Devolder : Ik wil verwijzen naar de erkenningsprocedure voor geneesmiddelen. Als een middel in een Europees land is erkend, dan mag men het in alle landen op de markt brengen.

De heer Peter Meeus : De heer Van Looy heeft gelijk wat de pesticiden voor gebruik in de land- en tuinbouw betreft. De klimaatomstandigheden kunnen zeer verschillend zijn. Onze sector spreekt evenwel niet over land- en tuinbouwmiddelen, maar over middelen die worden toegepast voor ongedierte, hoofdzakelijk binnenshuis. Zo is een huismuis of kakkerlak dezelfde in Spanje als in Duitsland.

De heer Johan Malcorps : Misschien kunnen we een Vlaams opleidingsinitiatief nemen, als de federale overheid het probleem op de lange baan blijft schuiven. U vraagt meer middelen maar eventueel kan worden onderzocht of een samenwerking met de bedrijven mogelijk is. Bent u bereid om mee te werken aan een PPS-initiatief (publiek-private samenwerking) ?

De heer Peter Meeus : Daar willen we onze steun aan verlenen. Men mag nooit het verhaal van de stroper en de boswachter vergeten. Als men echte kennis wilt overbrengen, moet men die gaan halen bij de mensen met een jarenlange ervaring.

De heer Jacques Timmermans, voorzitter : Ik stel voor dat de heer Malcorps de tekst van het voorstel van resolutie in die zin bijwerkt zodat we het voorstel volgende week kunnen afhandelen. Ik dank de heer Meeus voor zijn medewerking.

De verslaggever,

De voorzitter,

Jacques DEVOLDER Jacques TIMMERMANS